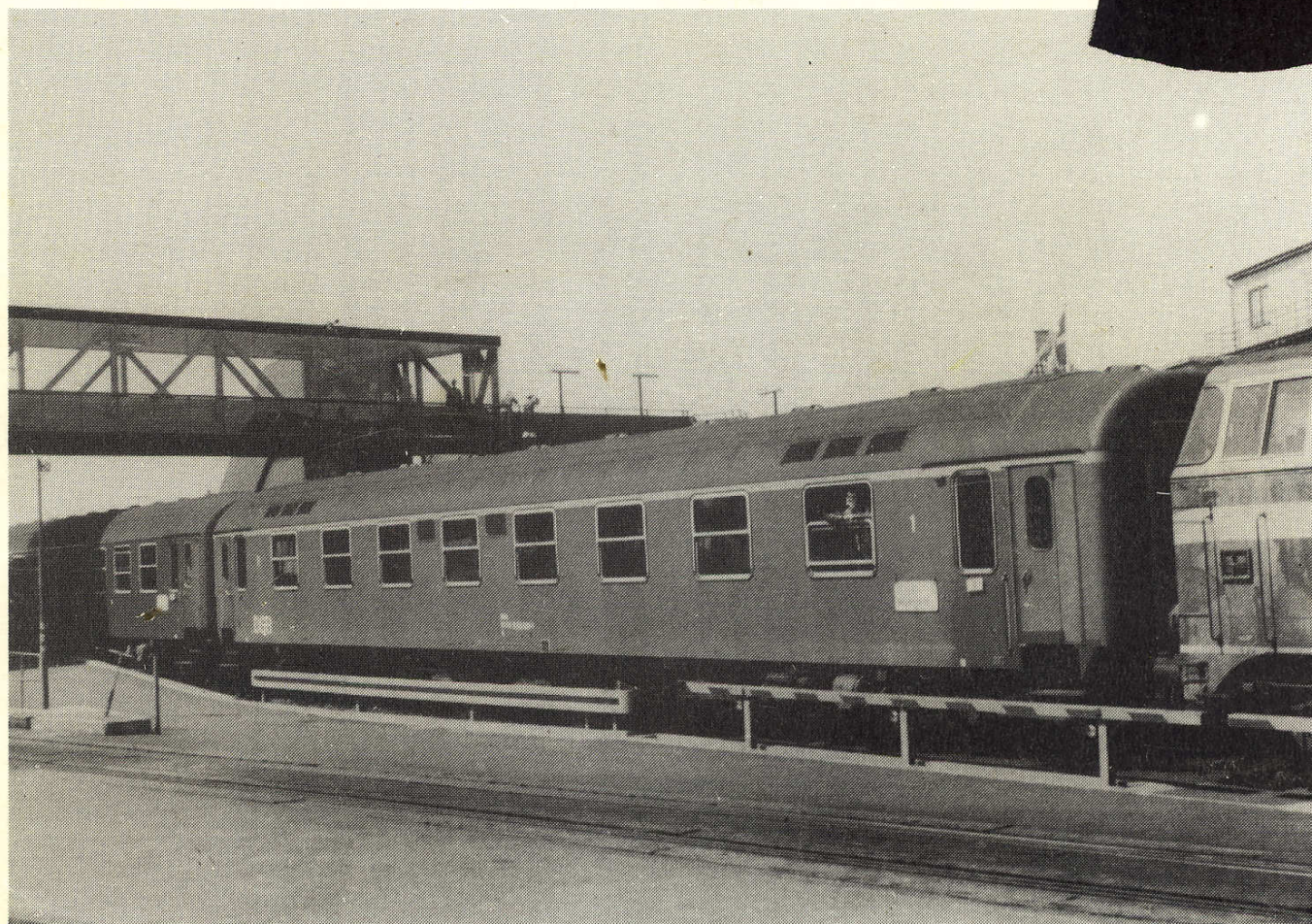
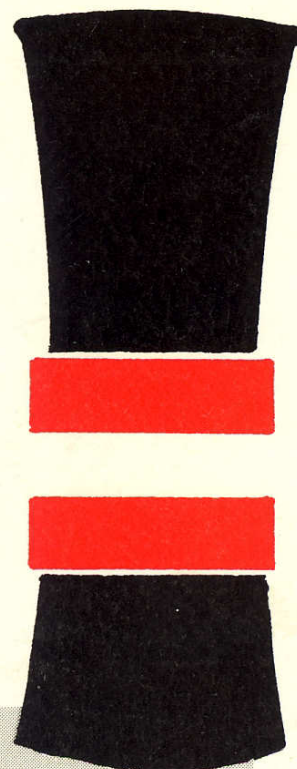

LOKO MOTIVET

TIDSSKRIFT OM MODEL-JERNBANER

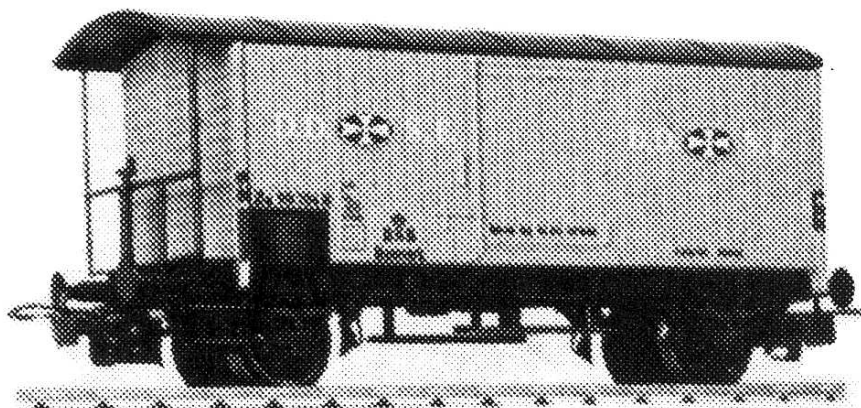

En A-vogn fra et Intercity-tog trækkes i land fra færgen i Korsør. Trækkraften er en MZ serie II. Inde i bladet findes beskrivelse af bygning af A-vogn. (Foto: Torben Bejerholm).

INDHOLD: Åbne vogne til mange baner • HHGB Q 1 postvogn • Vogne til skinnebusser • DSB litra A-personvogn • Kommunekemi-tankvogn • Bygning af trinbræt og signal • Sporplan.

1 15. august
1983
KR. 9,-

EN AF LILIPUTS MANGE PERLER TIL DIN MODELBANE

Nr. 248 61, DSB litra ZB, gråmalet godsvogn
med påskriften D.D.S.F. **kr. 64,50**

Liliput katalog med prisliste **kr. 24,00**

SE LILIPUT HO MODELTOG HOS DIN FORHANDLER

...søger du *...så prøv hos os*

Vi har hele ROCO's program af flotte modeller, lige fra den billige til den dyre.
Og har vi ikke det ønskede på lager, hjemskaffer vi gerne.

**EFTERÅRS-
TILBUD**

ROCO HO+N
÷ 25% RABAT
PÅ ALLE LAGERVERER

Ud over ROCO har vi naturligvis de andre kendte mærker, Märklin, Fleischmann, Lima, Bemo, Liliput, Rivarossi m.fl. Også løsdele haves på lager. **Vi sender over alt i landet på efterkrav.**

Smiths
**LEGETØJ
&
HOBBY**

»BUEN« • Vester Farimagsgade 1
1606 København V • (01) 12 07 72

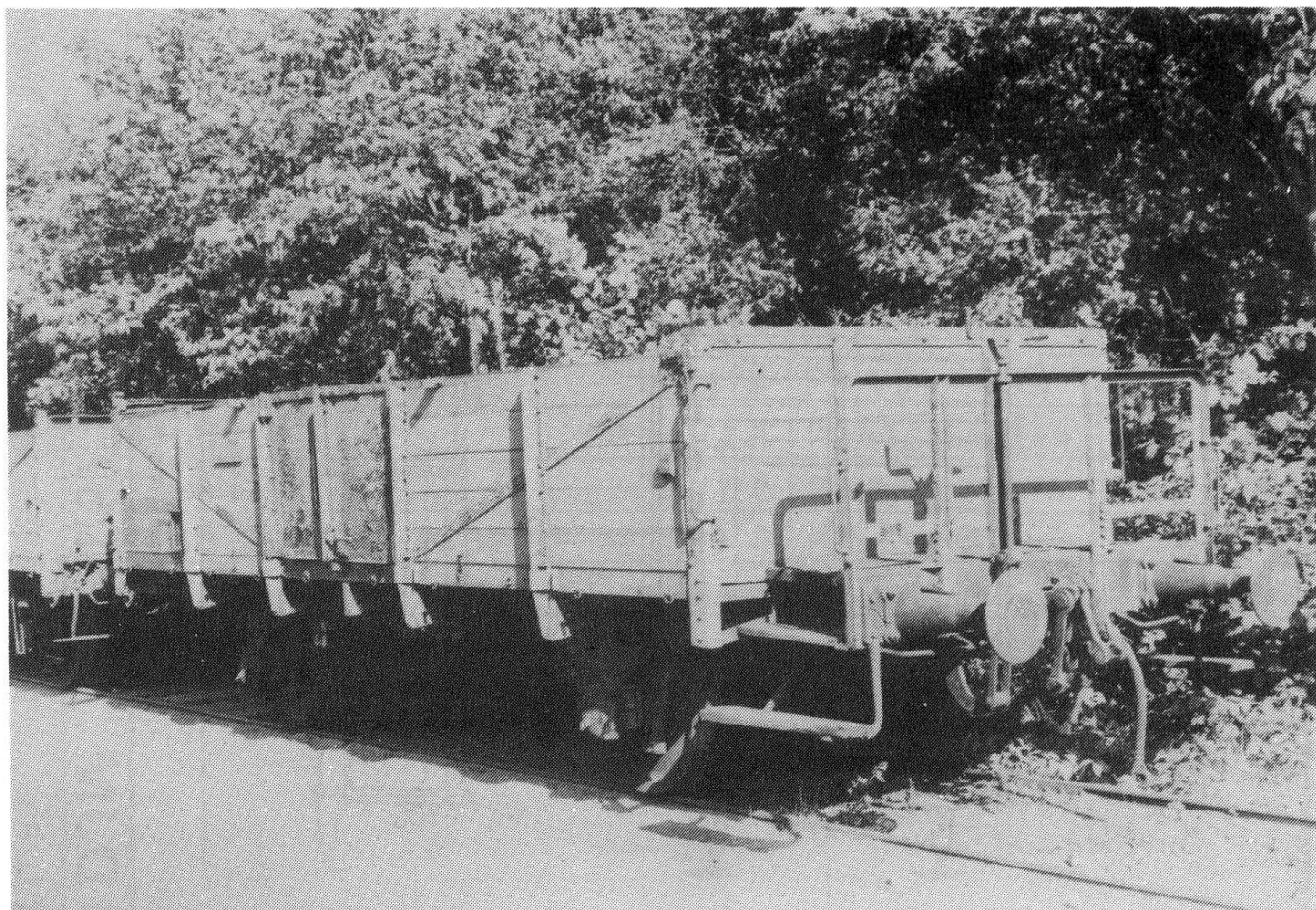
EN ÅBEN VOGN TIL MANGE BANER

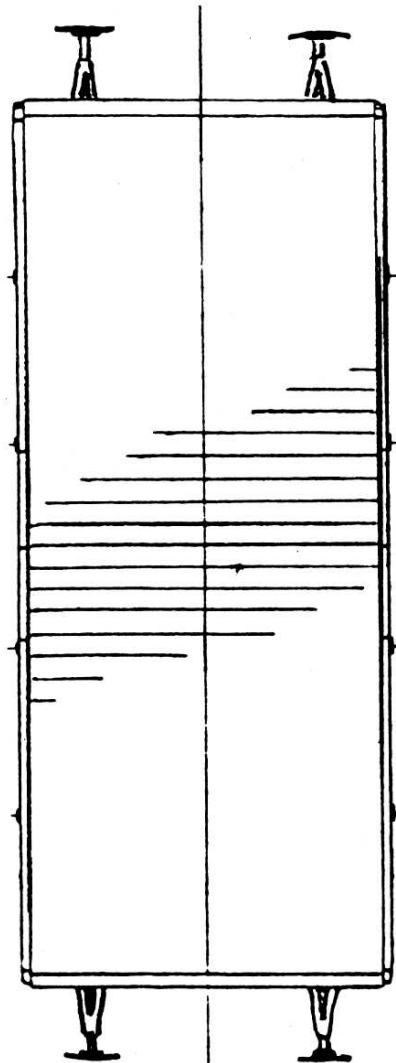
Åbne vogne til modeljernbanen har 3 fordele: De er billige, de er nemme at bygge, og så pynter de gevaldigt ...

Køber man en åben godsvogn fra ROCO (katalog-nr. 4307), fjerner bremseklodserne minus en til håndbremsen, som fremstilles af to strimler plast forestillende håndtag og stang, og giver den en gang maling og litrering, ja, så har man en DSB litra PE-vogn eller OHJ/HTJ PH-vogn. Man kan selvfølgelig vælge andre litreringer, idet denne vogntype fandtes ved mange privatbaner (se hestående skema). Nu må det retfærdigvis siges, at denne vogn ikke er »millimeter-korrekt«, idet lågerne i siderne er en smule for brede, men det er jo en smagssag, om man vil hænge sin hat på

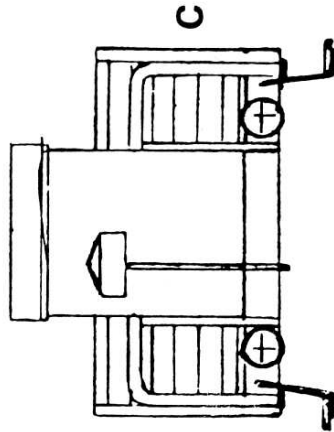
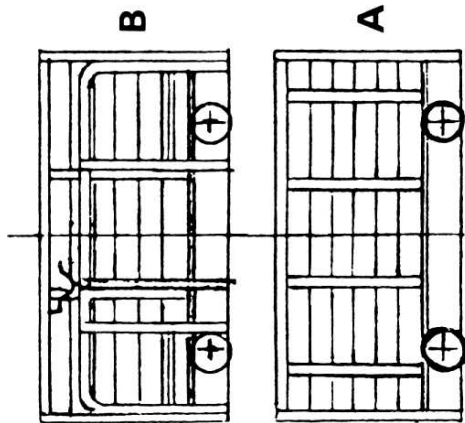
denne detalje. Helhedsindtrykket er i alle tilfælde godt på den færdige model.

Vi kan gå et skridt videre med samme vogn, idet man kan ombygge den med skruebremse og platform. Man fjerner pufferplanken i den ene ende og forlænger rammen som vist på tegningen (B), og monterer et gelænder. Sluttelig limes pufferplanken atter på plads, og vognen males og litreres, f. eks. til DSB litra PER 17 682-700. Husk også at forlænge koblingen. Hvis man er utilfreds med ROCO-vognens låger, kan man også anvende Fleischmann's vogne katalog-nr. 5203-04-08 og 09, idet lågerne på disse er mere rigtige. Nr. 5204 kan f. eks. anvendes til KRB PJ 95, da denne vogn har bremsehus på platformen. Koblinger

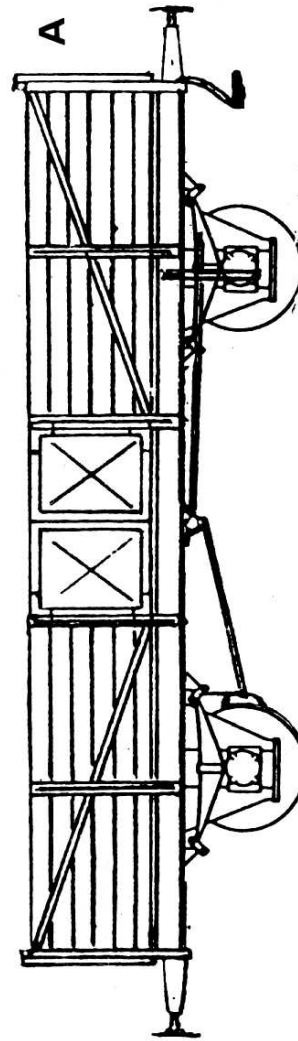

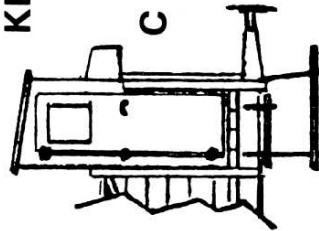
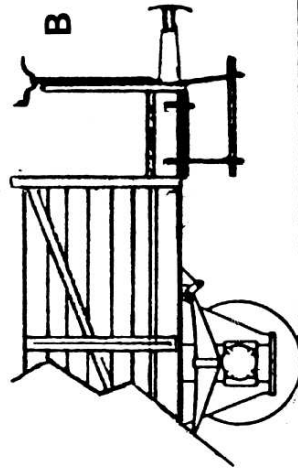
PE 17 701-747

KRB Pj 95

PER 17 682-700

→ 4.000 ← 8.100

← 8.800

DJM 1:87

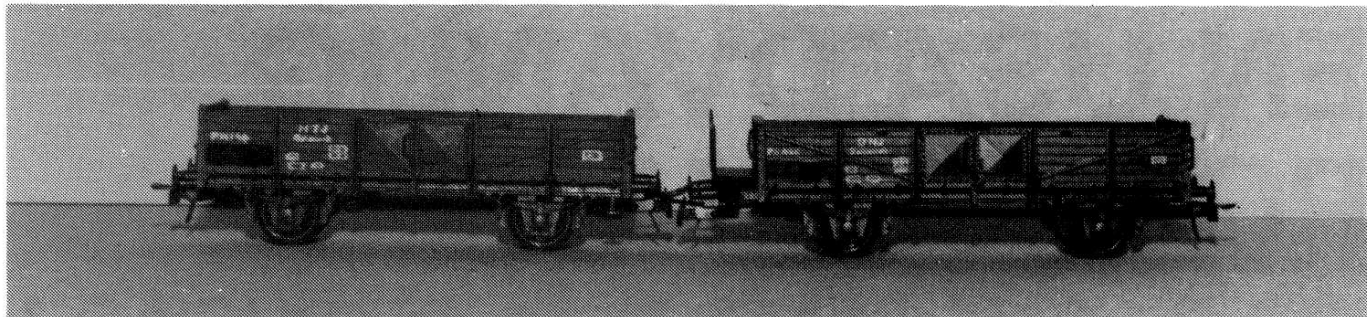
Type: Åben godsvogn

REGI: DSB og privatbanerne

LITRA NR.

Bygget: Bremen, Breslau m. fl. 1919-20

Tegnet: Torben Bejerholm, 1979

udskiftes, alt efter hvilket system, man kører.

Med hensyn til maling af vognene, kan man give det råd: Køb nogle dåser maling, f. eks. Humbrol 70-73-62 og 33-sort, af hvilke man fremstiller et par farveprøver på karton eller plastplade. Vurder om farven er god nok, ellers fortsætter man med at blande til den rigtige farve kommer frem. Men hvad er den rigtige farve? Vi har gjort det, at vi har blan-

det 4-5 dåser med forskellige nuancer, således at vi kan skifte efter behag (gælder rød-brune vogne). Til slut blot at bemærke, at litreringer er påmalet med hvid tusch.

TB

I scala N kan vognene fås både som litra PE og PER, sidstnævnte især god, idet man ikke skal bakse med fremstilling af bremseplatform. Katalog-numrene er: Litra PE, ROCO nr. 2313S, Litra PER, Fleischmann nr. 8203.

BANE	TEG.	LTR.-NR.	BANE	TEG.	LTR.-NR.
DSB	A	Pe 17701-747	KRB	C	Pj 95
DSB	B	Per 17682-700	LJ	A	Nf 734, 737-741
AB	B	P 111-112	LJ	B	Nf 735-736
ETJ	A	P 71-84	MFVJ	B	Pd 305, 310
ETJ	B	P 501-508	MFVJ	A	Pd 306-309, 311-314
ETJ	A	P 511-524	NKJ	B	Pa 750
GDS	A	Pc 221-226	NKJ	A	Pb 751-754
GDS	B	Pc 227-229	NFJ	A	P 242-249
HHJ	A	Pf 221-224	OHJ	A	PH 451-462
HHJ	B	Pf 225	RØHJ	A	P 161, 164, 166
HTJ	A	PH 141-148	RØHJ	B	P 69, 71, 73, 75
HTJ	B	PH 149-153	SKRJ	A	P 51-59
HVJ	B	PH 471-473	SNNB	B	Ph 201, 205, 210
HVJ	A	PH 474-476	TKVJ	A	Pd 1301-04, 06-09, 11-14
KRB	A	Pj 91-94, 96-97	TKVJ	B	Pd 1305, 1310

EN USÆDVANLIG POSTVOGN...

HHGB Q 1

En af de sjoveste og mest særprægede postvogne i Danmark. Vognen er bygget hos Vulcan i Maribo 1906. 1916 blev den ombygget til postvogn. Hvor ved jeg ikke. Indretningen kender jeg heller ikke noget til, kun at den aldrig fik elektrisk lys. Man kan spørge sig selv, om der var reoler eller om man også bibeholdt de gamle bindinge, og hængte sækkene op i dem. Hvis man så også gav postpersonalet et posthorn med, og de en gang imellem blæste i det, er der

sikkert ingen, som har opdaget ombygningen.

Vognens farve var brun. Her kunne jeg bedre forstå, hvis den var blevet malet »banangul« som Q 3 og 5, så havde den haft lidt med post at gøre. Den blev anvendt til op imod 2. verdenskrig som postvogn. Se billede i D.J.K. Bog nr. 39, side 109.

Nok om forbilledet, nu til den spændende model. Jeg har lavet en lille skitse af Q 1. Hvis man nu tager en UK Q-vogn,

(fortsættes side 8)

MODEL

JERNBANE

BRIT

- det er hos..

ROCO

Heljan

FLEISCHMANN

Wiking

Märklin

Minitrix

Kibri

Herpa

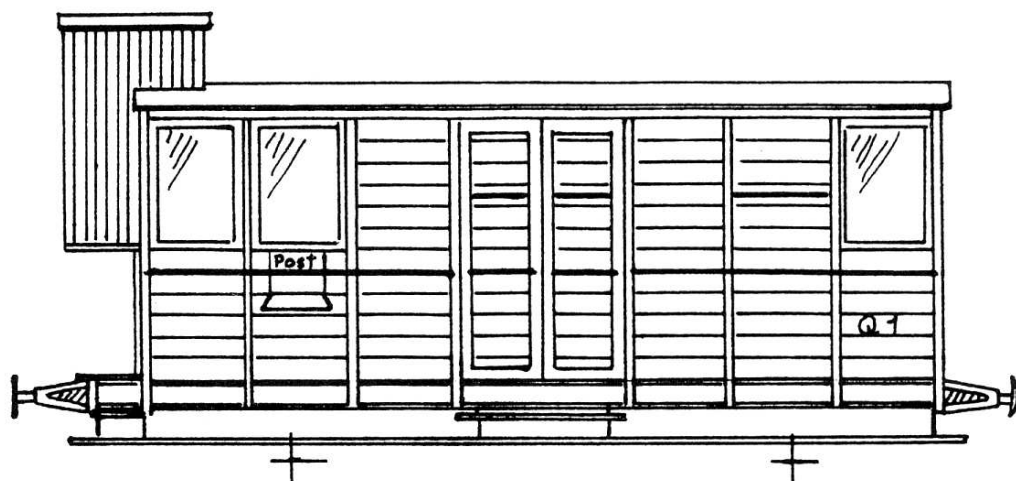
Lima models

Fridakort

BRIT

Legetøj & Hobby

edegade 2 - Slagelse - Tlf. 03-53 01 08

Farve: Mørkebrun (Humbrol 98)

HHGB Q 1

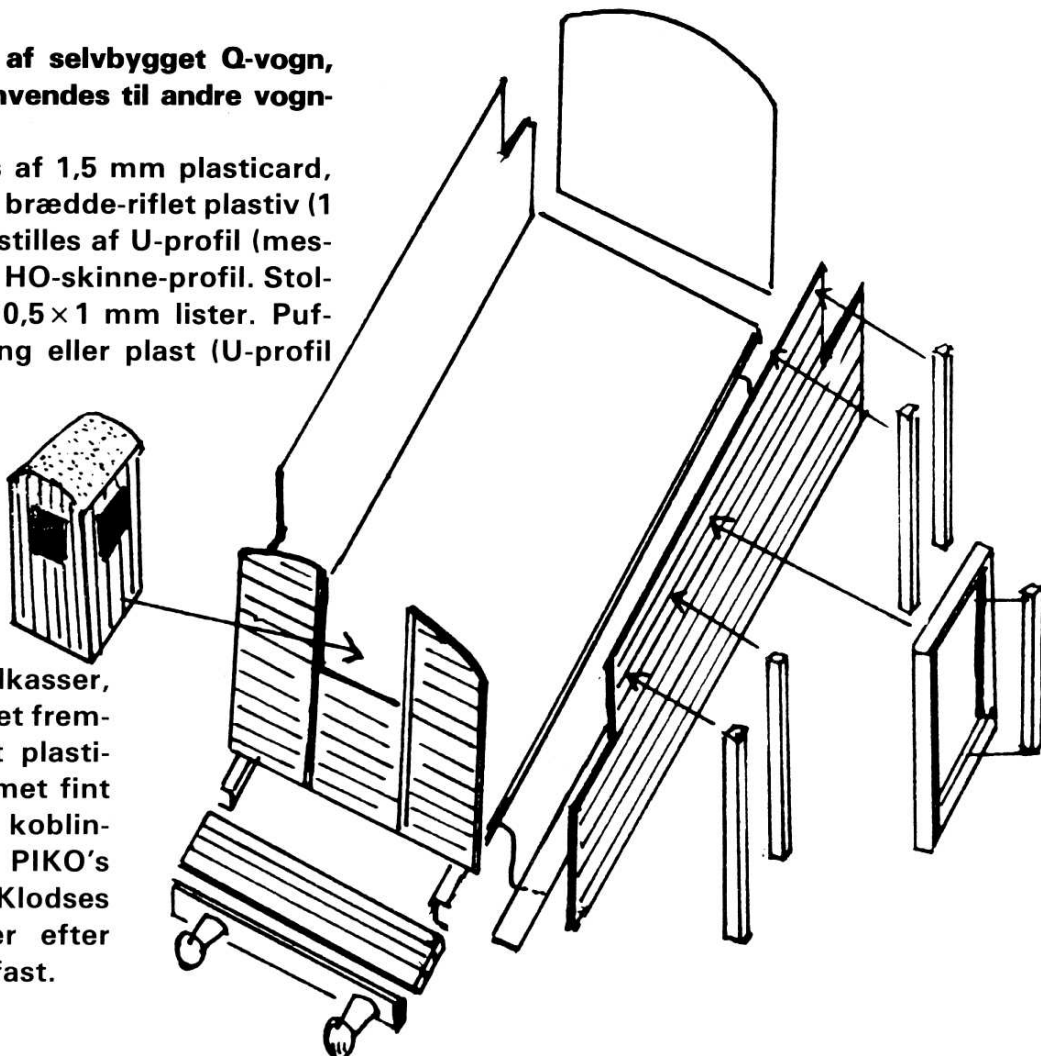

Tegn. »Claus« 83

Skitsen viser samling af selvbygget Q-vogn, princippet kan også anvendes til andre vogn-typer.

Bundpladen udskæres af 1,5 mm plasticard, sider og gable af 2 mm brædde-riflet plastiv (1 mm tyk), vanger fremstilles af U-profil (messaging eller plast) eller af HO-skinne-profil. Stolper og dørrammer er 0,5×1 mm lister. Pufferplanke er af messaging eller plast (U-profil eller flad). Løbebrædder er karton, som er limet på 0,4 mm tynd ståltråd. Ikke vist på tegningen: Akselbøjler limes på vognbunden. På siderne af disse pålimes akselkasser, f.eks. UK nr. 4056. Taget fremstilles af 0,5 mm glat plasticard eller karton, pålimet fint smergellærred. Som koblinger kan evt. anvendes PIKO's fra to-akslede vogne. Klodses op med plastic-plader efter behov, og aralditeres fast.

skulle det ikke volde de store problemer. (Man kan jo undlade at fjerne de 2 lemme på hver side af døren), den bliver jo sjov nok endda. Bremsehus, forlængning og løbebrædder skulle ikke volde store problemer, tidligere beskrevet i UK-information nr. 10.

Kan man ikke fremskaffe en UK-model, kan man udskære vognkassen af riflet plasticard (2 mm brædder), og påsætte stolper af tynde plaststrimler. Se skitsen.

Min egen vogn er fra før UK's tid, så den er møjsommeligt bygget op af krydsfinér og lister me dmessagingbund.

Den indgår for øvrigt i mit HHGB post-tog, som med garanti aldrig har været oprangeret og langt mindre kørt. Hold nu fast:

Lok'et er en ombygget Q-vogn, Callesen. (Kan som skitse beses i DJK-bogen). 1. vogn (bananvogn) undskyld, bænkevogn Q 3. Den 2. vogn er postvogn Q 1. Så sig ikke, at vores privatbaner er kedelige.

»Claus«

ANNONCER OG ABONNEMENT:

Abonnement (4 numre) kan bestilles ved at indsatte **kr. 32,-** på giro-konto nr. 3 38 55 07 med kassererens adresse.

Angående forhandler-løssalg: Direkte henvendelse til kassereren.

ANNONCER:

Bagside (sort-rød) 125 × 190 mm ... **kr. 350,-**

Side 2: ½-side 125 × 90 mm **kr. 200,-**

Øvrige sider:

Helside: 125 × 190 mm **kr. 250,-**

Halvside: 60 × 190 mm **kr. 150,-**

Halvside: 125 × 90 mm **kr. 150,-**

Kvartside: 60 × 90 mm **kr. 85,-**

Privatsalg: Oml., max 20 ord **kr. 25,-**

For højreside tillægges 20% til ovenstående priser.

For årstegning med samme annonce ydes ÷ 10%.

For annonce i færdig montage ydes ÷ 5%.

Alle annoncepriser er excl. moms.

Med venlig hilsen
kassereren,
Torben Bejerholm
Daddelvej 9
4700 Næstved

Skinnebus gods- og bivogne

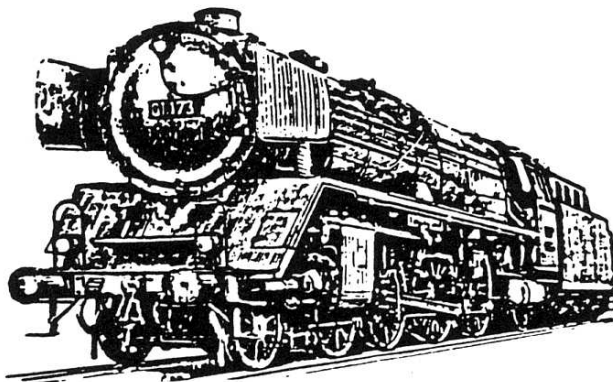
Vognene var oprindelig ikke bygget til skinnebusser. De var normalsporede og udstyret med puffere og skruekoblinger. Fælles for dem var dog, at de på et tidspunkt blev monteret med »Scharffenberg« koblinger, så det kan siges, at de var en slags universalvogne.

Første eks. er HHJ's fiskevogn Isf 348, hvidmalet, på siden malet: FISK. Senere overgik den til HB, stadig hvid, den blev dog malet brun som andre godsvogne. Tegning finder man i Signalposten 1973 nr. 1, lidt historie findes i DJK's bog nr. 25. Vognen blev hen stillet omkring 1966.

LB havde fire stk. brunmalede med litra lb 209-212. Disse var egentligt bygget som stykgodsvogne til Triangelvognene i 1931. I 1948 fik de Scharffenberg-koblinger. De blev alle ophugget i 1962-63. Tegninger findes i Signalposten 1980 nr. 1, og litteratur kan findes i DJK's bog nr. 8, samt i lb Andersens bog om LB.

På OHJ havde man også vogne, nemlig QA 301-302, udstyret med Scharffenberg-kobling, der blev monteret i 1953. Vognene blev bygget af Scandia 1900. Disse gik i løb til København således: På OHJ efter skinnebus, og i Holbæk med DSB videre til København og retur (omvendt). Dette er et fortrinligt eksempel

MODELTOG MODELBIER

*Danmarks største
forretning for modeltog
og modelbiler i 2 etager...*

Husk, vi køber Märklin kontant:

3045 (N205) 1000,- til 2000,-
Gl. leddelt metal-lyntog 1500,-
Gl. metal-Krokodille 800,-
Gl. Teknobiler m.m.

NB. Husk vores 5. internationale

**LEGETØJS-
LOPPEMARKED**
søndag d. 18. september

Information og bordreservation:
TOGBØRSEN

NB. Tag annoncen med og få
÷ 10% rabat på ethvert køb af nyt tog
og tilbehør.

TOGBØRSEN

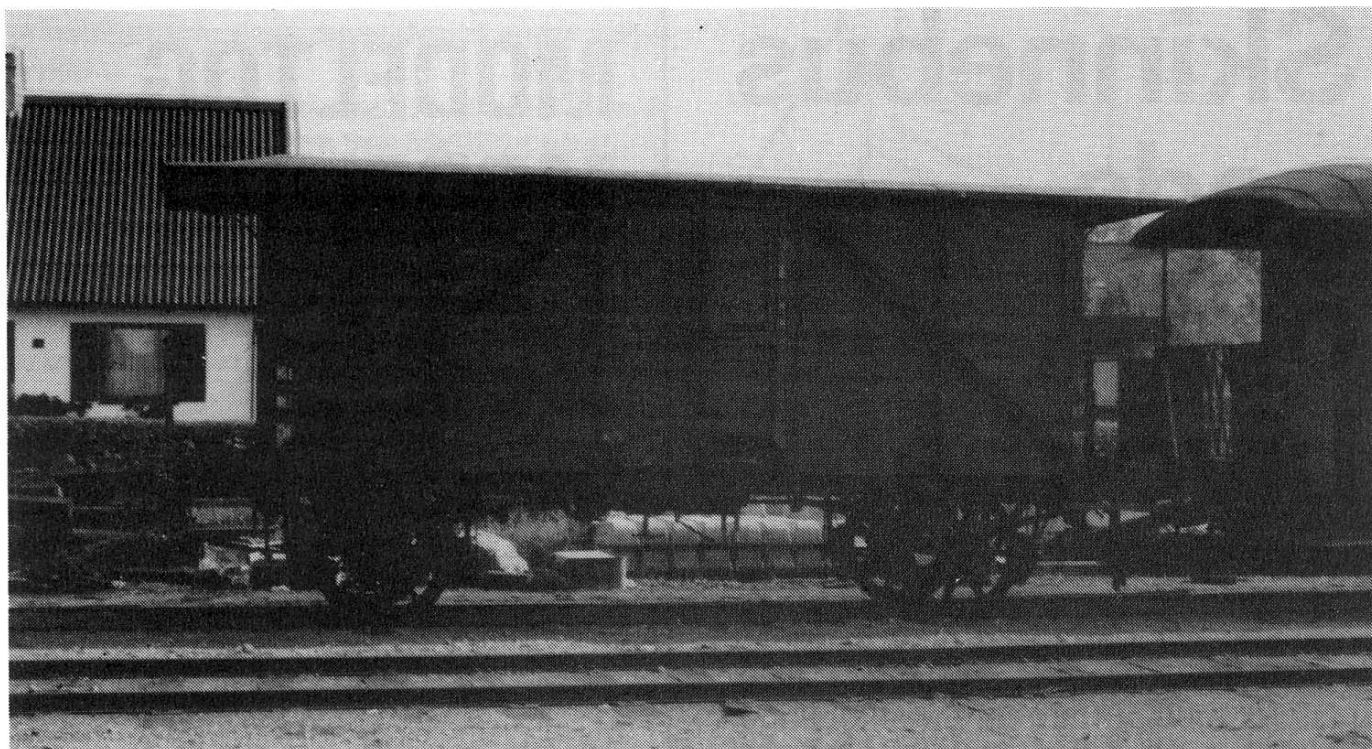
Alt til modeljernbanen
ROSENHAVESTRÆDE 2 B
DK 4000 ROSKILDE
(02) 35 30 31

ÅBEN:

Mandag, onsdag, torsdag .. 12.00-17.30
Tirsdag 15.00-17.30
Fredag 12.00-19.00
Lørdag 10.00-13.00

KØB - SALG - BYTTE - REP.

OHJ QA 301 i Vig

på, hvordan privatbanerne kunne tilpasse sig efter transportbehovet. Vognene er malet i OHJ's lidt lysere brune, nærmest rødlige farve på godsvognene. Tegning findes i Hgjk's mat.fortegnelse, det er dog QA 304, men de er ens. Dog menes det, at 301-2 havde rullelejer. Scharffenberg-koblingerne blev afmonteret i 1964.

En rejsegodsvogn fra AHJ ltr. E 73 bygget af Scandia 1900 fik også Scharffenberg-kobling. Dette skete i 1959, og afmonteredes i 1964. Det er lidt af en gåde, at man monterede Scharffenberg-koblinger på en så stor vogn, når Ålborgbanerne havde »Bette Claus«, en lille vogn som på LB, men der må have været specielle årsager eller transporter. Det mest mærkelige var, at den hovedsagelig optrådte på AHB, en anden af »Ålborg Privatbaner«, for på denne bane var der nogle store stigninger.

Det skal nævnes, at vognen var malet i mat rød (Privatbanerød), og havde en egenvægt på ca. 7350 kg. Litteratur findes i DJK's bog nr. 5, og Fortegnelse over danske jernbaners motormateriel,

2. del, samt i driftsmateriellet fra Ålborg privatbaner 1911-1923.

Det var en solid smøre, og vi stopper her.

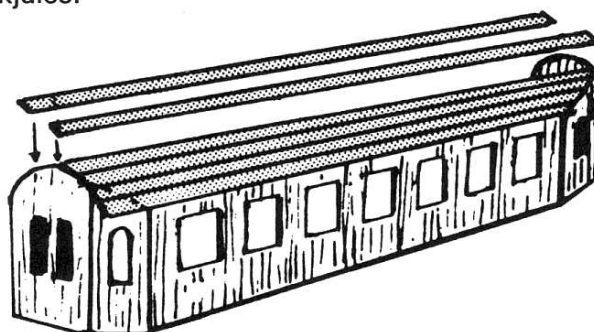
Hvis man ønsker en af de nævnte vogne behandlet i model, hører vi gerne fra læserne. (Red. bemærk.)

»Claus«

TIPS...

At påsætte tag på vogne

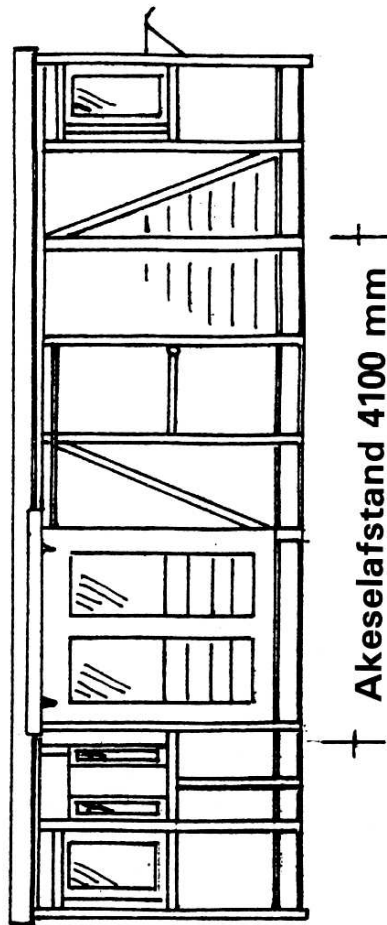
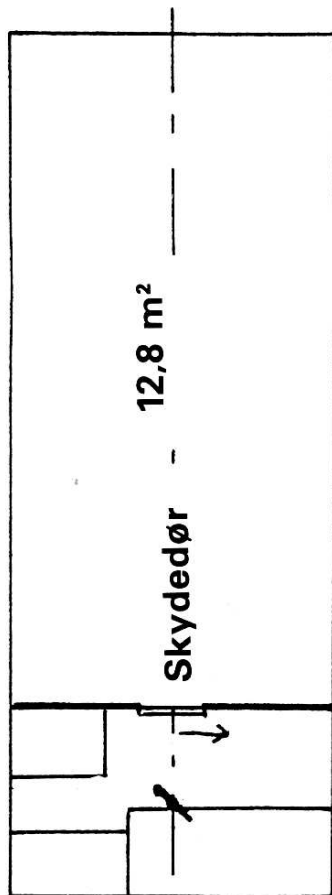
kan være svært på grund af krumningen. En idé er at udskære strimler i det ønskede materiale, f. eks. i størrelsen 3-4 mm bredde, som derefter kan limes på vognkassen. Efter tørring, skæres overskydende udhæng af i gavlene, og man pålimer smergel-lærred på taget, hvorved »liste-opbygningen« skjules.

AHJ E 73

Kurvepuffer og almindelige
akselgafler
Stjernehjul

Modsatte gavl
har stolper på
kryds i feltet
med døren

Farve: Humbrol 60-rød + lidt 62-brun

DJM

1:87

Type: Rejsegodsvogn

REGI: Ålborg-Hadsund Jernbane

LITRA E NR. 73

Bygget: Scandia 1900

Tegnet: »Claus« 83

En moderne A-vogn

Når vi har valgt at starte denne artikelse-
rie med en moderne vogn, skyldes det,
at mange mj'ere har eller ønsker sig et
Intercity-tog på modelbanen. Men des-
værre mangler en A-vogn i det sæt, som
kan fås fra LIMA.

IC-togets oprangering kan f.eks. være
lok-B-BK-A-B, og A-vogns-problemet
kan løses, hvis man anskaffer sig en ek-
stra B-vogn og ombygger denne til en
A-vogn. Denne type er også valgt, fordi
den er relativ let at ombygge, selv for
uøvede.

Historie

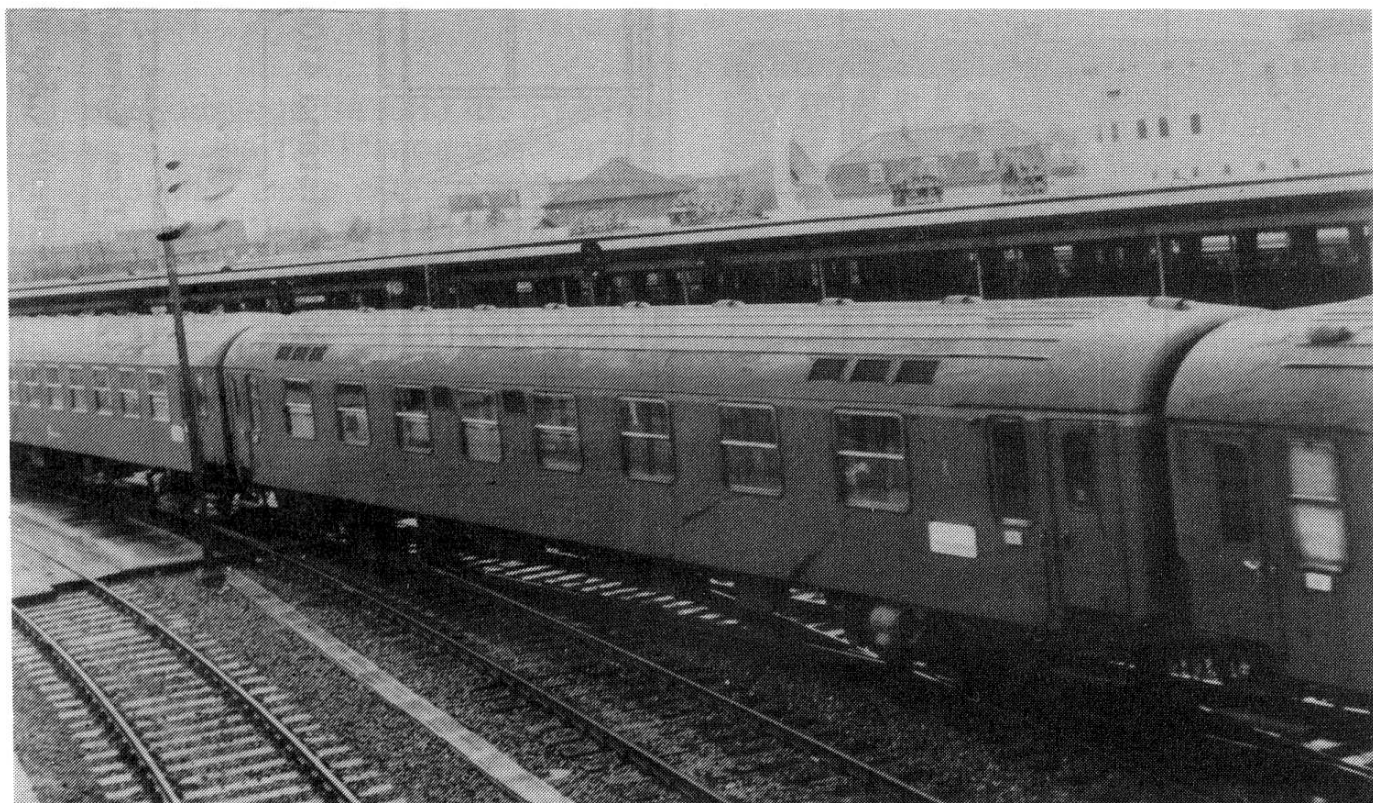
Denne vogn er den nyeste type hos
DSB. De første blev bygget af Scandia i
1966 med 14 stk., og senere i 1974 med
10 stk. Vognene fra 66 var oprindelig
brunmalede, litereret med gul tekst og
numrene A 100-114. Alle er senere om-

malet i den nye røde farve, og litereret A
18-80 000-007 og A 18-84 008-114.

A 18-83 015-024 (1974) er de sidste 10
vogne, disse er lidt anderledes, hvilket
ses på gangsiden, hvor der er placeret 2
riste. På taget er anbragt 6 riste. Under-
vognen er også noget forskellig fra de
første vogne (se tegningen).

Bygning

Vi starter med at fjerne taget ved hjælp
af en kniv. Pas på, vinduerne er støbt
sammen med taget. Vi skærer eller saver
vinduerne bort fra taget, men lader en
lille kant stå tilbage i underkanten af ta-
get, så man let kan sætte det på plads
igen, og evt. ikke behøver at skrue det
fast. Derefter fjernes alle ventiler fra tag-
ryggen med en skarp kniv. Man bør
prøve at få dem af i hel tilstand.

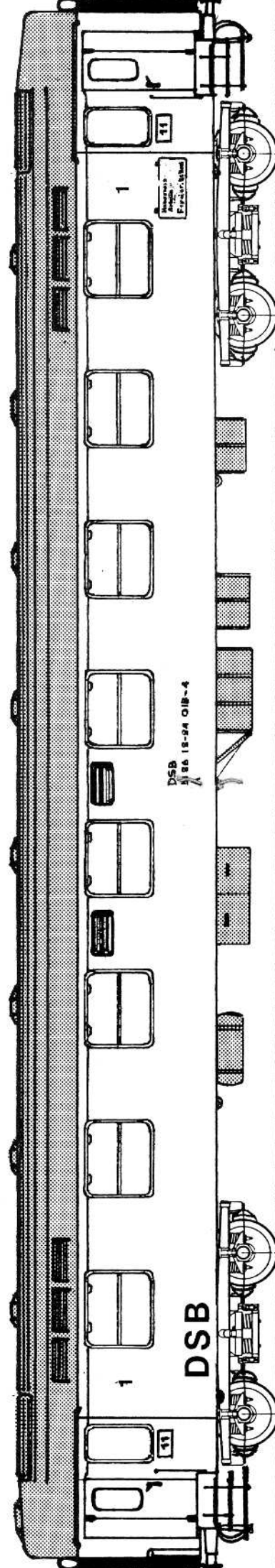
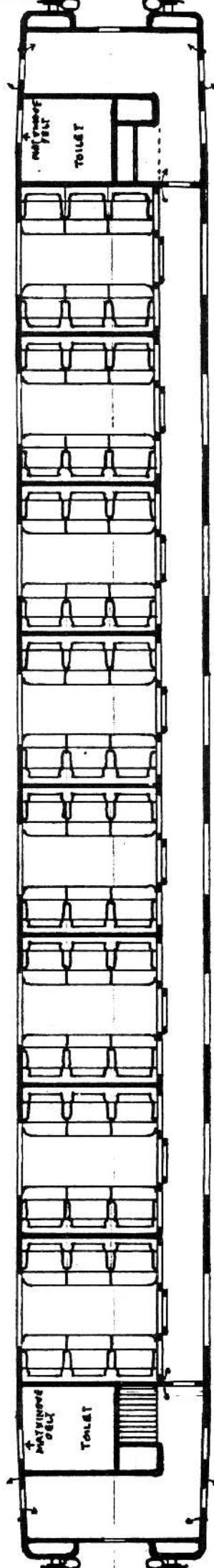
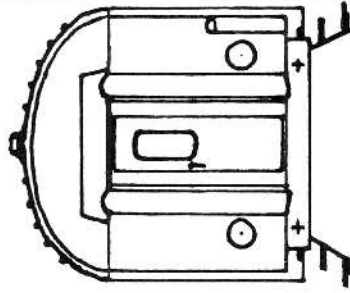
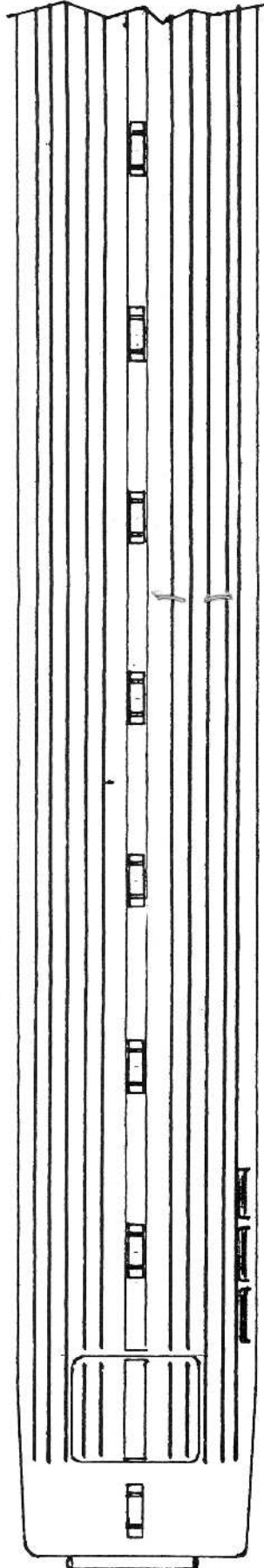
DSB

A 18-84 015-024 (1974) som tegningen

A 18-10 000-007 (1966)

A 18-84 008-014 (1966)

000-014 har ikke riste i taget, ej heller i siden. Mangler endvidere kuck-kuck-ventiler over gavlen

→ 1720 ←

62450+

DJM 1:87

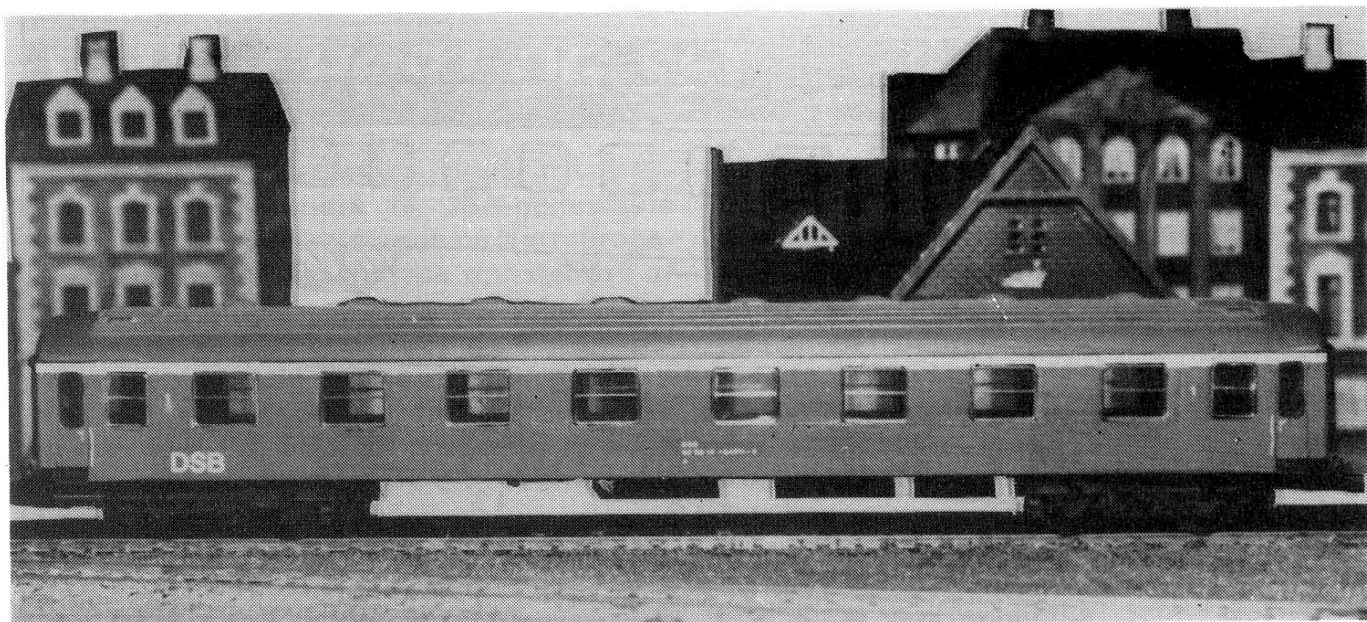
Type: 1.-klasse personvogn

REGI: DSB

LITRA NR. Se oven for

Bygget: Se oven for

Tegnet: Torben Bejerholm, 1980

Model af A-vognen

Strimlerne med vinduerne findes nu frem, og vinduerne udskæres, hvilket må gøres forsigtigt for ikke at ridse glasset. Derefter lægges de til side til senere (bemærk, at overskuddet ikke smides væk, da det kan anvendes en anden god gang, kort sagt: lav en brokkasse til rester, det vil man få meget glæde af). Nu tager man vognkassen og fjerner alle stykkerne mellem vinduerne. Lad »overligger« og det midterste vinduesstykke blive tilbage, idet det stiver vognsiderne af. Så fattes noget plasticard 1,5 mm tyk. Af dette skæres en strimmel på 11×185 mm, som igen udskæres i 12 stk. med målene 13 mm og 8 stk. med målene 3,5 mm. Stykkerne tilrettes og limes på plads i vognsiden. Nu er der sikkert en del urenheder efter sammenligningen, men disse fjernes med en fil eller slibepapir. Huller spartles til med lim eller »modelfiller«.

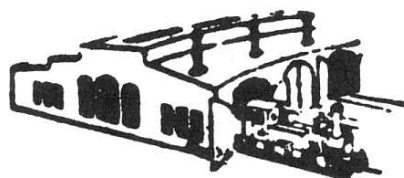
Vinduesåbningerne er nu firkantede, og for at vinduerne kan komme på plads, afrundes hjørner, ligesom man forsigtigt filer lidt af strimmelkanterne, således at vinduesrammerne kommer til at passe ind i vinduesåbningerne. Gøres med øjemål. Så skal de indsatte strimler males 2-3 gange med en rød farve, gerne lidt mørkere end den, man senere skal bruge, hvorefter hele vognkassen ma-

les. Her kan man anvende de nye, færdigblandede farver, som er i handelen, eller man blander selv sin ønskede nuance.

Isætning af vinduerne er let. Der sættes et stykke tape på indersiden af vognkassen, hvorefter vinduerne er lige til at

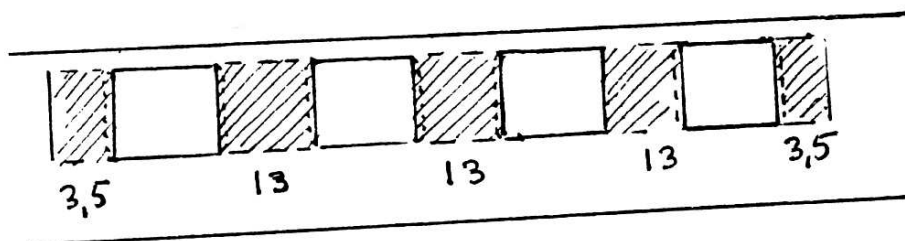
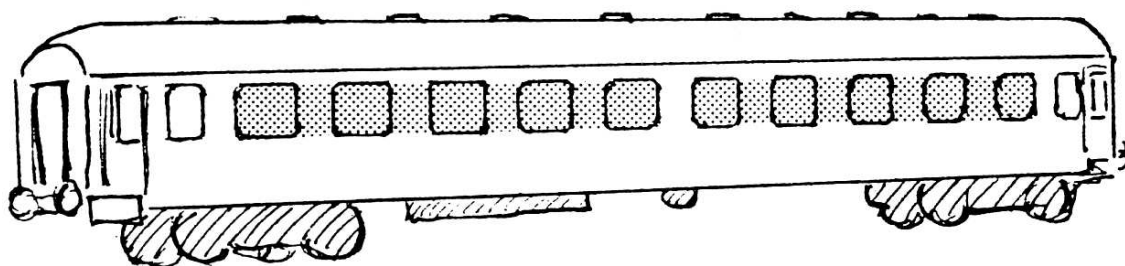
Vi fører:

**Arnold-, Brekina-,
Electrotren-, Faller-,
Fleischmann-, Heljan-,
Herpa-, Ibertren-, LGB-,
Liliput-, Lima-, Märklin-,
Minikraft-, Peco-, Piko-,
Pola-, Roco-, Trix-, UK-
modeller-, Wiking-,
Williams modeller.
Diverse faglitteratur**

REMISEN

Østerbrogade 21
4800 Nykøbing F.
Telefon (03) 85 60 88

På øverste illustration viser det gråtonede felt hvilket område, som skal skæres bort. På ill. neden for vises nye indsatte strimler med skravering. Efter isætning og tørring, rundes hjørner af med en nøglefil. Vist med stiplede linier i siderne.

Bemærk: Midterside-tegningen er fremstillet efter NEM-normerne, derfor ser bogierne lidt »pressede og store ud«.

trykke på plads i vinduesåbningerne. Husk, at vinduerne (de små) i gangsidens samt alle døre, ikke har midterspøsser. Disse fjernes inden vinduerne sættes på plads. Gøres med en skarp kniv med buet skær

Kanten om dørvinduerne males sorte, forestillende gummilister. Taget gøres

klar, idet der limes 8 stk. ventiler på tagryggen, nemlig ud for hver kupé.

Til slut males taget i sølv eller en grålig nuance, hvorpå det sættes på plads. Med hensyn til litreringen, så kan man evt. bruge WM model-transfers (Bn-serien = ark nr. 12). Husk at fjerne n'et inden det sættes på plads.

TB

Privatbanernes godsvognsfarver

Følgende er en rettesnor for bemaling af danske privatbane-godsvogne, idet kulørerne kun er tilnærmelsesvis. Alle farver er fra Humbrols serie.

GDS: 33-sort. **TKVJ:** 60-rød eller 73-rød (begge nuancer blev anvendt på samme tid). **NFJ:** 30-grøn for nymalede vogne, og 31-grå-grøn for mere »visne«. **MFVJ:** 70-rød + en anelse 33-sort. **HHJ:** som MFVJ. **OHJ/HTJ:** 73-rød + lidt 34-hvid. **KRB:** 70-rød + lidt 62-brun. **SNNB:** 73-rød + lidt 62-brun (evt. lidt hvidt). **LJ:** 70-rød + lidt 62-brun. **FFJ:** 87-stålgrå + en anelse 33-sort. **VNJ:** 60-rød + lidt hvid.

Ovenstående er som sagt kun en rettesnor, og alle kulører kan tilsættes mere eller mindre sort eller grå (27-grå) for at nuancere vognene. Også et par dråber 34-hvid iblandet kan gøre underværker.

Undervogne og vanger males med 33- eller 85-sort, alt efter ønske. Tagfarver kan variere fra 64-grå, 27-grå til 92-grå. 64-grå er dog nok i overkanten af, hvad man kan anvende som »tagfarve«.

(Kulør-angivelser venligst fremskaffet af Mogens Duus/Arne Kirkeby, begge Odense, til hvem vi siger tak for ulejligheden.).

Red.

VI HAR HØRT OG SET...

Når dette blad udkommer, skulle PÅ SPORET's nye transfer-ark til DSB-godsvogne være til at købe i forretningen på Nørrebrogade 72. Det gælder en ny type transfer-ark af de såkaldte gnidebogstaver, der minder om Letraset m.fl., blot drejer det sig her om pågnidningen af hele litra og nummer på en gang, og det sidder meget fast. På nuværende anvender PÅ SPORET systemet til egne fremstillede produkter, litra S m.fl., hvor det virker upåklageligt.

I første omgang er der planlagt ark til følgende DSB-godsvogne, alle af ældre type:

Litra TF
Litra TGC
Litra IS
Litra IKT

PÅ SPORET betoner, at arkene også vil indeholde de tekniske påskrifter til de pågældende vogn typer.

Prisen kendes på nuværende ikke, men bliver lidt dyrere end andre typer transfers, og kan kun købes hos »PÅ SPORET«.

På længere sigt påtænkes også udgivelse af transfersæt til B og BD-vogne, især beregnet på LIMA's produkter. Arket vil da indeholde numre til 8 B-vogne og 2 BD-vogne. Vi vil rapportere nærmere, når nyhederne foreligger.

★

WM i Allerød meddeler os, at han i året 83/84 påtænker at sætte en ny dansk vogn i produktion. Det drejer sig om den kendte tankvogn fra »Kommunekemi«. Modellen baseres på Liliputs standardmodel af tankvogne (250-serien).

Allerede i dette nummer iler vi forud med hjælp, idet detaljer kan tilføjes efter vor byggeskrivelse af vogntypen. Og skulle nogen ikke vide det, så er WM blevet importør af Liliputs modeller. Det betyder, at WM kan skaffe løsdele m.v. fra dette firma.

Endvidere påtænker WM at udgive endnu et af de fine transfer-ark, denne gang til DSB-hjælpevogne, der vil kunne passe til Liliputs trolje, tjenestegodsvogne m.v. Et utraditionelt, men velkomment indslag for modelbane-entusiasten.

NB: Man behøver ikke at ringe direkte til WM, idet firmaet har en række forhandlere landet over. Alle ligger inde med varer fra WM - eller kan skaffe det ønskede hjem.

Der er spændende ting på vej fra Nyboder Hobby, noget som vil gælde enhver mj'er. Vi er nemlig blevet informeret om, at Nyboder Hobby her til efteråret vil fremkomme med en masse dejlige danske løsdele, alt fremstillet i enten hvidmetal eller messing. Det drejer sig om følgende:

Kølevognsventilatorer (Fletner-rotorer)

Torpedoventiler

Kurvepuffere

3 m bogier

2,1 m bogier

MO-bogie-sider

Skorstene til diverse loks

Cylinderkasse til litra F

Dom til litra C og F

Spids røggammerdør (anvendelig til mange danske lok-typer)

Gangtøj til litra F.

Hjul- og gearbokse til litra F

Så der bliver noget at glæde sig til. I samme åndedrag vil vi tilføje, at vi som midterside-tegninger vil bringe en del DSB-vogntyper med 3 m bogier i kommende numre, så måske man skulle sikre sig...

★

MR 4051 og 4052 fra LIMA

Vi har netop modtaget et LIMA-sæt af MR-togene 4051 og 4052 lige inden redaktionens slutning, hvilket gør, at vi kan viderebringe følgende førstehåndsindtryk:

Det er et meget flot dansk MR-sæt, som LIMA her bringer på markedet. Det er en komplet dansk model (ingen »fortyskning«). Detaljerne er i top, og sættet er udstyret med en kortkobling, der får toget til at sidde »tæt« sammen, som i virkeligheden.

Af andre positive ting kan nævnes, at sættet leveres med brunerede hjul, og at vinduerne sidder næsten i plan med vognsiderne, begge dele usædvanligt for LIMA. Motorvogn og bivogn er begge dejlige tunge. Motorvognen er udstyret med LIMA's nye eminente motor.

De negative sider skal også nævnes: Sættet er en smule for mørkerødt (ihvertfald vore eksemplarer), og uheldigvis har LIMA påtrykt 4051 og 4052 på hver vognside, men dog således at de to numre passer sammen, når sættet er sammenkoblet.

Sættet vil være i handelen i Danmark til oktober.

DSB omlitreringsnøgle for person-, post- og rejsegodsvogne

1983	1980	1975	1971	1969
S	S	S	S	S
A	A	A	A	A
Ag	Ag	Ag	Ag	AC
-	-	Bah	Ah	AC
An	An	An	An	-
AB	AB	AB	AB	-
ABg	ABg	ABg	ABv	AV
B	B	B	B	B
Bcm	-	-	-	-
BD	BD	BD	BD	-
BDg	BDg	BDg	BDg	Cc,CD
-	BDh	BDh	BDh	CAE
Bf	Bf	Bf	Bf	BL
Bfg	Bfh	Bfh	Afh	AL
Bg	Bg	Bg	Bg	Cc
Bgc	Bgc	Bgc	Bgc	Cc
Bgh	Bgh	Bgh	Bgh	Cc
Bghl	Bghl	Bghl	Bghl	CCL
-	-	Bgoh	Bgoh	CD
BHL	BHL	BHL	BHL	CLL
BHS	BHS	BHS	BHS	CL
(Bjh)	Bjh	Bjh	Bjh	CB
Bk	Bk	Bk	Bk	B
Bn	Bn	Bn	(Bn)	-
Bno	Bno	Bno	-	-
Bns	Bns	Bns	Bns	-
Bv	Bv	ABh	ABh	AV
Bvhl	Bvhl	ABhl	ABhl	AVL)
-	Bxh	ABxh	ABxh	AX
-	-	BRh	BRh	CAR
-	-	Buh	Buh	BU
-	-	Cl	Cl	CL
-	Cle	Cle	Cle	CLE
Cll	Cll	Cll	Cll	CLL
-	Cls	Cls	Cls	CLS
-	-	-	Dah	DA
Dh	Dh	Dh	Dh	(D)EA
DPh	DPh	DPh	DPh	DC
Dm	-	-	-	-
P	P	P	P	-
-	-	-	Pa	DA
Pbh	Pbh	Pbh	Pbh	DB
Ph	Ph	Ph	Ph	DD
-	-	-	Pk	DK
Pph	Pmh	Pmh	Pmh	DM
Pm	-	-	-	-
-	-	Beh/	Aeh/	AD/
-	-	Byh	AByh	AY

Fra sidst i 60'erne og indtil nu, har DSBs vognmateriel haft forskellige litreringer, hvilket efterhånden har gjort det umuligt at holde rede på de enkelte vogntyper. Derfor bringer vi en omlitreringsnøgle, der viser udviklingen fra 1969 og frem til i dag. De skulle også gøre det muligt for mj'eren, som kører »periode-kørsel«, at finde de litreringer, som passer sammen. En bindestreg viser, at vogntypen ikke eksisterer på det pågældende tidspunkt, en parentes, at vognen er ved at komme ind i billedet eller ved at forsvinde. Listen er ikke komplet, idet lyntogsmateriel ikke er medtaget. Også den »blå« sovevogn mangler.

Hvad periodekørsel og påskrifter på vogne angår, skal det ikke tages så bogstaveligt. Der går lang tid, inden DSB når at få omlitreret en vogngruppe. Således blev litreringen Pmh indført i 1969. Men i 1977 kørte stadig en vogn med påskriften DM...

PRIVATBANE TRINBRÆT OG -SIGNAL

Lad det være sagt med det samme, at det er en sammenblanding af stilarter, altså ikke noget bestemt forbillede.

Da min store kærlighed er GDS, er der skelet til deres trinbræt-typer på Kildeport, Gribsø og Duemose. Men da de er ret komplicerede at bygge, er der også skelet til RHJ, APB og HFHJ.

Bjerregård trinbrættet på AHJ er dejligt enkelt at bygge. På fig. a) ser man, hvordan trinbrættet vender i forhold til banelegemet. I øvrigt kan nævnes, at DBJ så galt havde et af typen.

Bygning

Mit er bygget i pap, men i dag ville jeg nok anvende plasticard (men det afhænger af temperament).

Først udskæres en plade med målene 60×60 mm. Dernæst fremstiller man 4 trekanten (fig. b) til støtte for taget, hvorpå de limes oven på pladen (fig. c). Til sidst pålimer man papir (smergellærred) oven på støtterne, og taget er færdigt.

Selve underhuset består af 2 stk. plader med målene 30×71 mm. Når stykkerne limes sammen, f.eks. ved at skære halve slidser midt i stykkerne, skal »skrævet« være ca. 50 mm. Fig. e) viser situationen fra oven, mens fig. f) viser væggene

sammenlignede. Kan selvfølgelig også gøres ved 1 stk. 30×71 mm og 2 stk. 30×35 mm.

De sorte klatter på fig. g) er lister eller plast-strimler, som er pålimet endevæggene, 30 mm høje, mens det gråtonede felt er en bæk set oven fra. Udskæres i karton med målene 5 mm brede og 35 mm lange. Fire stk. i alt, som påsættes væggene ca. 5 mm oppe på siden. Taget males sort, mens væggene males med Humbrol 88-grøn. På væggene har jeg påklisteret små reklamer fra den hærskare af brochurer, som vælter ind af brevsprækken. Navneskiltet klippes i karton, hvid med rød kant. Navn efter behag. Vælger man GDS-trinbræt, pålimes det blot på siden af taget ud mod banen. Størrelse ca. $5 \times 30-35$ mm.

Signal

Og naturligvis skal man have et signal dertil. Det er fremstillet af en 55 mm lang N-skinne-profil, som er loddet på en messingplade 15×15 mm. Cirka 10 mm oppe på masten er pålimet en nitte til læder, hvor signalstangen kan hvile. Et stykke fra en afskåret kugleblæk-patron kan også anvendes. Aralditeres fast.

Selve signalstangen er en blomstertråd,

65 mm lang, diameter 1 mm, hvorpå der loddess en lille plade 5×3 mm, med hvilken man kan stille signalet.

Selve skiven kan være af messing eller plasticard med diameter på 10 mm. Pålimmes for oven. Husk også at pålodde en bukket tråd for oven på skinnen, således at signal-stangen støttes.

Til sidst resterer kun at male signalet rødt og hvidt, både selve skiven og masten.

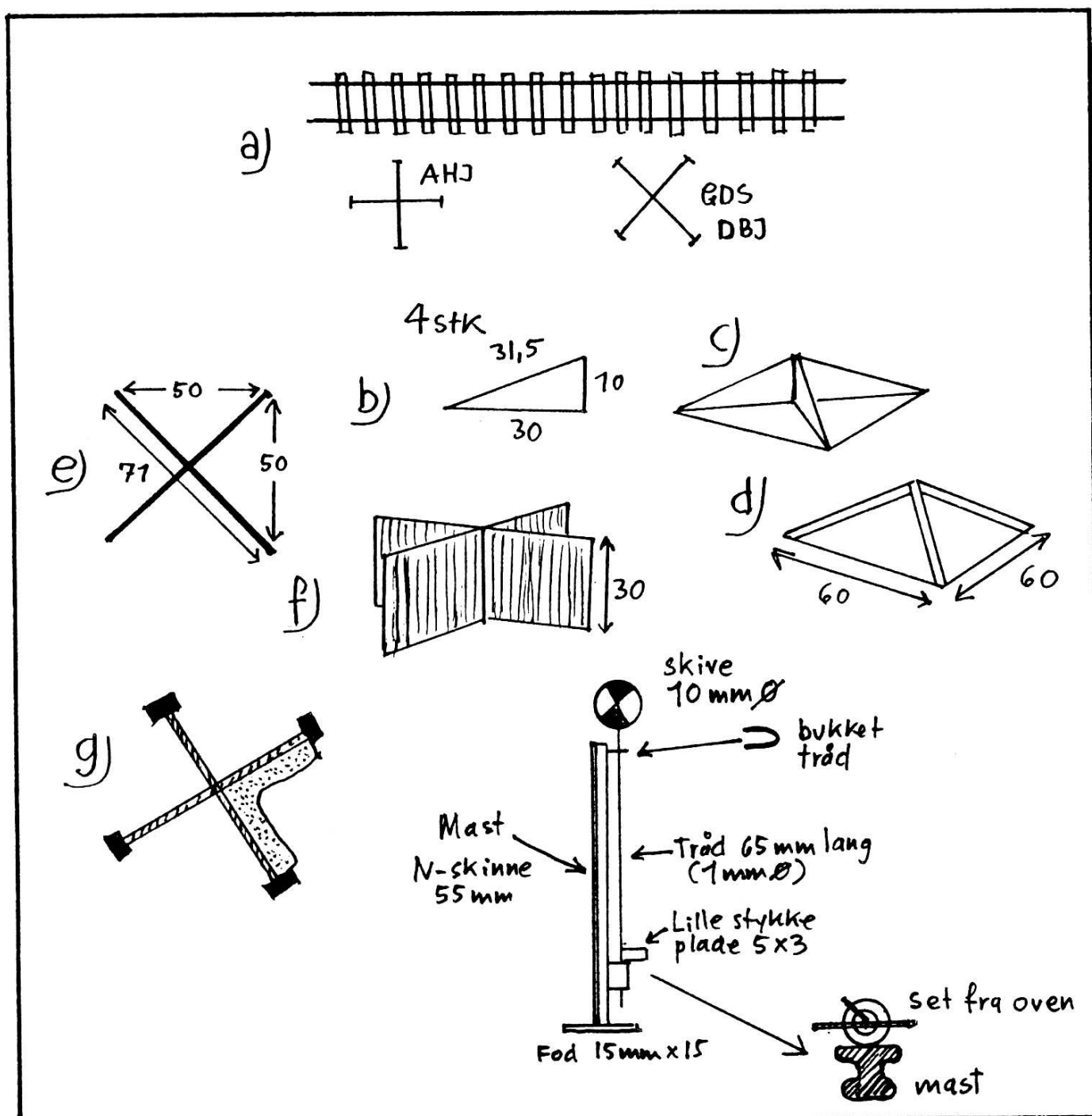
Trinbræt og signal er placeret på mit smalspors-anlæg »Fupstrup Kredsbanen«, og bærer navnet »Trekanten«.

Signalet fungerer fint (det er mere end, hvad toggangen gør), og jeg kan fortælle, at »Fupstrup Kredsbanen« er smalsporret med meter-spor som forbillede. Mål ca. 110×55 cm. Sporvidden er 9 mm. Materiellet er lige fra DBJ over KEJ til Amtsbanerne samt en svensk og norsk godsvogn. Jeg må med skam meddele, at driften er indstillet, men sporene er ikke pillet op.

»Claus«

Ønsker nogle af læserne at høre mere om smalspors-materiellet, lad os da blot høre. Send et brev til redaktionen (se adresse bag i bladet), og vi vil lade det gå videre til »Claus«.

Red.

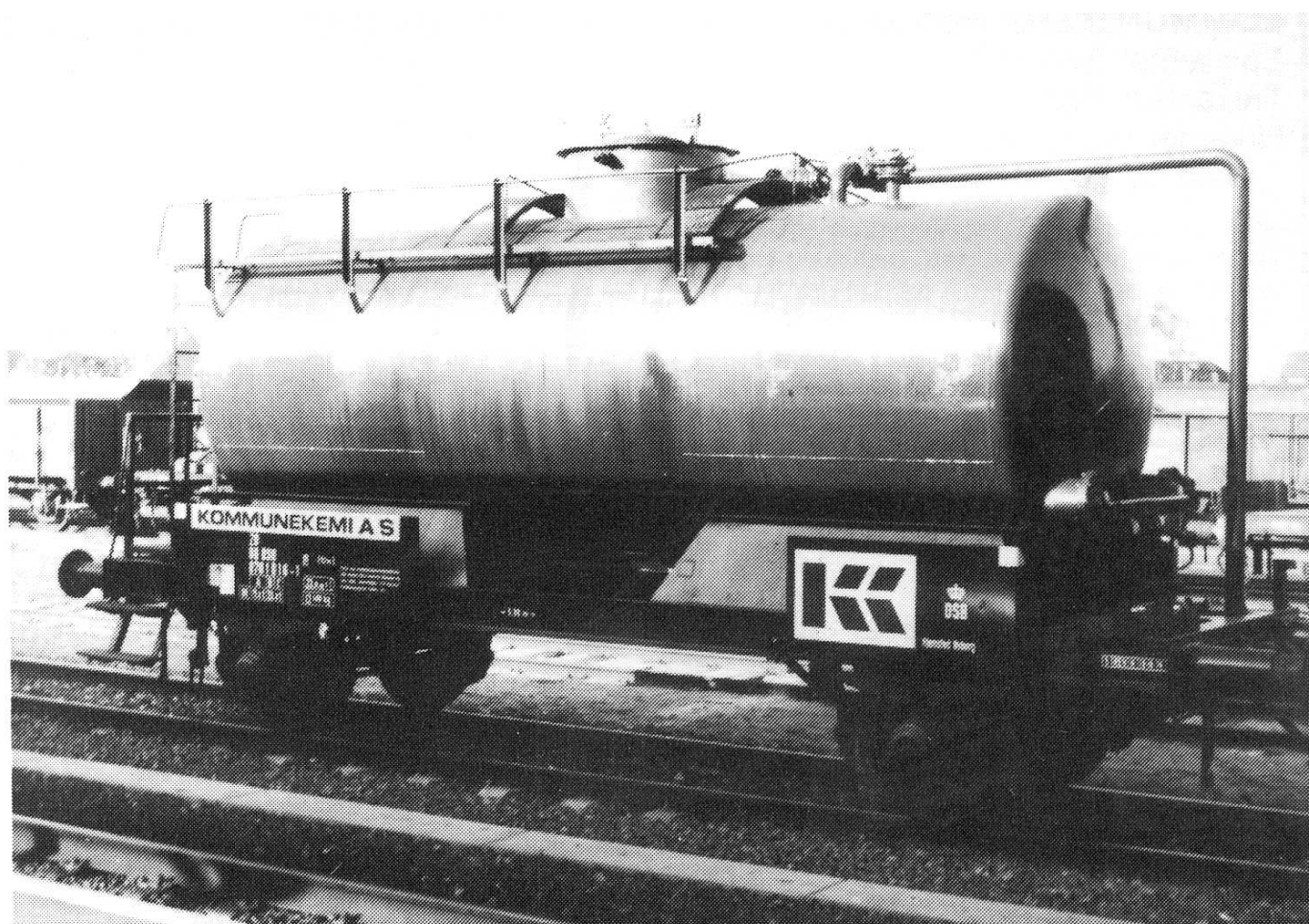

TANKVOGN FRA KOMMUNEKEMI

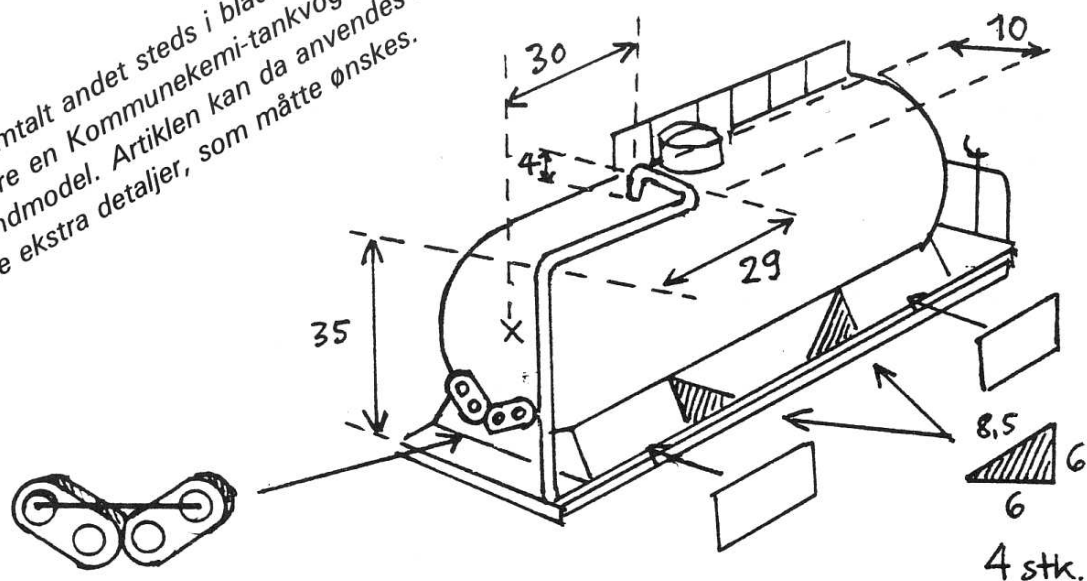
Mange af Kommunekemi's tankvogne er bygget i Sverige (Falkenberg), oprindeligt til de store oliefirmaer, men efterhånden købt af Kommunekemi. Løplængden er på 9000 mm (varierende), men næsten alle med en akselafstand på 5000 mm. Mange af typerne har en højt-

liggende tank, og hos Liliput finder vi en model, som kan anvendes til vort formål. Det er den kendte tankvogn fra 250-serien.

Industrimodellen har næsten samme udseende og mål som forbilledet, så det er

Sidste: Som omtalt andet steds i bladet vil WM i Allerød lancere en Kommunekemi-tankvogn over samme grundmodel. Artiklen kan da anvendes til at tilføje de ekstra detaljer, som måtte ønskes.

Påskrifter:

Pladerne: Sorte

KOMMUNEKEMI: Rød på hvid bund.

Bomærke: Rød på hvid bund.

Trekanten: Røde.

Firkanter under rød trekant:

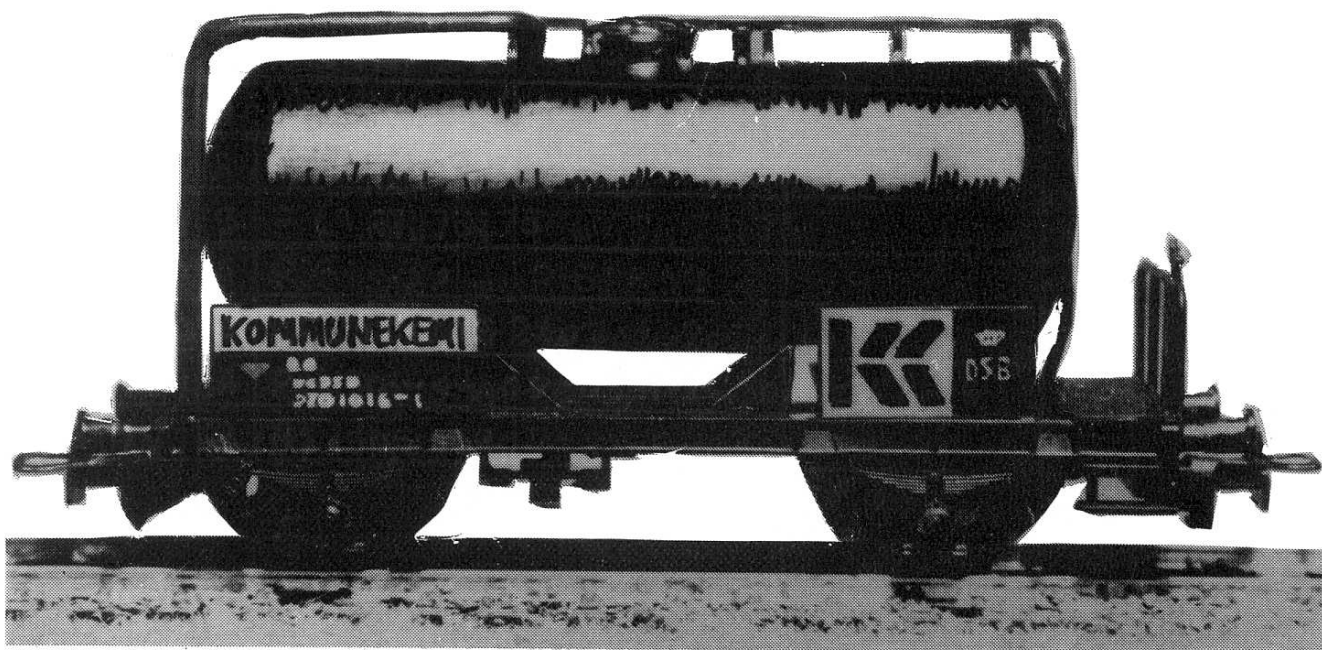
Hvid og gul (sedler).

DSB-bomærke: Hvid.

Øvrige påskrifter: Hvide.

Bemærk firkanterne i hjørnerne af pladerne, som skal males hvide.

Numre: 44 86 720 3 011 til 016.

en udmærket vogn til vort brug. Ændringerne, som skal foretages er minimale, og fremgår af hosstående skitse. Det mest karakteristiske er det lange rør, som man fremstiller af en 2 mm tyk ståltråd med en samlet længde på 78 mm. Inden bukningen til krumt rør, bores et hul på 2 mm diameter på tankkryggen, ca. 30 mm inde, målt fra »gavlen«. Herefter stikkes ståltråden ned i hullet og limes fast, hvorefter der bukes efter målene på tegningen. Til sidst klemmes enden ned mellem pufferplanker og vange, og røret er påsat. Endvidere skal man udskære 4 stk. trekanter efter mål fra tegningen, hvorefter disse limes på tankstøtternes indersider (se tegn.).

Af plasticard udskæres to ekstra »Hjemsteds-plader«, som limes på tankstøtterne. Målene skal være ca. 10 × 20 mm. De plader, som sidder på den købte model, anvendes som de er, i omløbet tilstand.

Er man »kritisk«, vil det pynte at udskifte tankdomen med en større type, f.eks. af et stykke messingrør. De runde »dimser« ved tankenderne, er forhenværende tilslutningsaggregater til skorstene, således at »frosne« kemikalier kunne opvarmes og gøres flydende inden tømningen. (NB: Systemet har ikke været brugt i Danmark). Aggregaterne udskæres af plasticard, eller opbygges af ting fra »rodekassen«. Herefter males (sprayes) hele tanken med en halvmat sort (Humbrol 85). Påskrifterne fremgår af tegningerne. De fremstilles lettest ved, at man med rød kuglepen skriver bogstaverne på papir, som derefter limes på. Også bomærket fremstilles på samme måde. DSB-mærket med krone kan fås fra WM-transfers, omend dette er den gamle skrift-type. Husk de røde trekanter på tank-enderne. Øvrige påskrifter påføres som små bølgede linier (brug ridsefil).

»Claus« / TA

TIPS...

Udskæring af vogn-vinduer

Når man skal udskære vinduer i vognsider af plasticard, og ikke er i besiddelse af sav/fræser, fremstiller man lettest vinduesåbningerne med først at »forbore« i hvert vindueshjørne med en spids hobbykniv. Derpå udmejsles vinduerne med et passende bredt mejselblad, hvilket kan fås til mange hobby-knive. At save ud med løvsav el. lign. er tidskrævende, og kan give meget ujævne vinduer, så det kan ikke betale sig. Efter udmejsling, files hjørnerne pænt til med rund henholdsvis firkantet hobbyfil.

Løvrigt får man nogle pæne vinduer, hvis man nøjes med at udskære i 0,5 mm plasticard, ihvertfald max. 0,75 mm. Man skal ikke lade sig skræmme af, at det ser tyndt ud. Siderne kan nemlig afstives inde i vognkassen med »tværgavle«.

Langsgående forstærkninger under vinduerne er typiske for DSB-personvogne af ældre tilsnit. Når listerne udskæres af plasticard eller karton har de tilbøjelighed til at blive ujævne og krølle sammen. For at løse problemet, går man ind i en forretning, som handler med tegneartikler og køber en såkaldt streptape. Den er udskåret i »korrekt« bredde og er tilligemed selvklæbende, så det er blot at sætte den på vognsiden og skære det overskydende af. Streptape kan fås i alle bredder, lige fra det tyndeste (ca. 0,5 mm til det tykkeste ca. 8 mm).

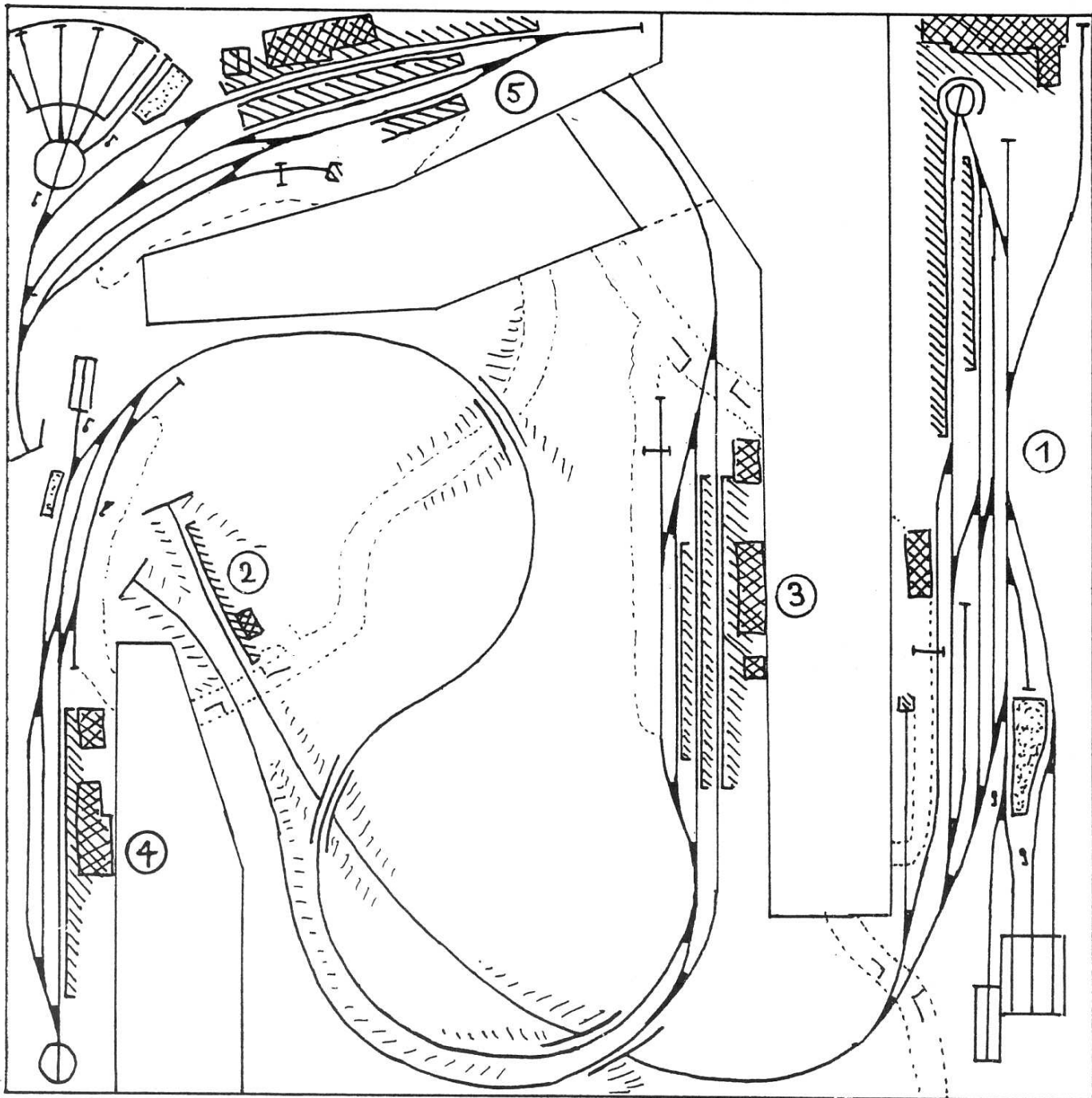
TA/SD

Plasticard ... tidens materiale til ombygninger

Til alle slags ombygninger, både vogne og huse anvendes plasticard, der i virkeligheden er et indregistreret varemærke. I industrien hedder det styren-plader. Hobby-folk kalder det også plasticpap.

Pladerne fås som glatte, murstensprægede og med brædderidsning i diverse tykkelser. Her vil vi især omtale de glatte og brædderidsede plader, idet disse to typer er de mest anvendte til ombygninger.

De glatte plader anvendes til pladebeklædte vogne, hvilket ikke volder problemer. De rillede er lidt mere problematiske, især ved vinduesudskæring. Kanterne ved udskæringen »bulner« op, og hvor man ved de »glatte« plader kan finslibe uden besvær, er dette ikke muligt ved ridsede plader. En fin slibning får simpelthen mønstret til at forsvinde. Løsningen er simpel. Lav opstregning og udskæring *fra bagsiden*. Det har selvfølgelig den ulempe, at vognsider skal optegnes spejlvendte. Også ved bemaling skal man være forsigtig, idet et for tykt lag maling lukker for mønstret. Bemalingen må altså foregå af et par omgange, og med fortyndet maling.

Dette anlæg tænkes bygget i et kælder- rum, f.eks. i et hus af ældre dato. Rum- met er 380 x 380 cm. Banen bygges som privatbane med stikbane (model GDS). Begyndelses (-ende) station på banen har forbillede i Stubbekøbing (1) (SNNB), udført videst muligt efter for- billedet. Derfra går banen over trinbræt- tet Faksinge (2) på NPMB til fordelings- stationen Ørsø (3), FFJ, hvor banen de- ler sig henholdsvis til Kragenæs (4) NKJ og Tisvildeleje (5) på GDS. Stationerne er vilkårligt navngivet, andre kan selvføl- gelig også bruges. Som det fremgår af

planen, er der nogenlunde plads på mid- ten til at bygge landskab med tilbehør. Strækningen tænkes lagt i grusballast med korte stykker med skærver. Jeg har med vilje ikke tegnet hverken landskab eller skove, da det må være en smags- sag, hvordan dette skal udformes. Det skal bemærkes, at banen jo går skjult fra Falsinge til Ørsø. Hvis man ønsker at gø- re dette stykke nyttigt, kan man lægge en station (Gemstrup) på denne stræk- ning. Jeg har flere planer med mange detaljer på tegnebordet, så hvis man er interesseret, vil flere følge. TB

NYT I KUPEEN

Velkommen til første nummer af modelbane-bladet »Lokomotivet«, som er et modeljernbane-tidskrift, der henvender sig til jernbaneinteresserede med særlig interesse i modeljernbane.

Det er ikke specielt rettet mod nogen bestemt skala - selv om hovedvægten nok vil blive lagt på skala HO (1:87) - men om »modeljernbane« af industriel, såvel som selvbygget, med reference til forbilledet som uundværlig del.

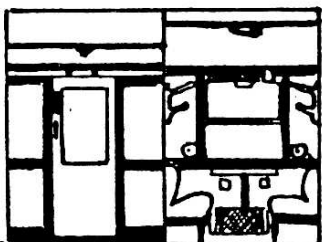
Bladet er upolitisk og uden tilknytning til noget firma eller modelbaneklub (endskønt alle medlemmer har medlemskaber i jernbaneklubber af forskellig karakter).

Bag tidsskriftet står folk med erfaring i modelbygning, nogle helt op til 20 år. Ud over dette har tidsskriftet forbindelser til den »gamle garde«, der startede efter 2. verdenskrig. Dette bør gøre det muligt at fremstille et tidsskrift af (forbåbentlig) høj kvalitet, såvel indholdsmæssigt som trykmæssigt. Der er på nuværende allerede »lagt op« til kommende numre, ligesom aftaler er indgået med annoncører, hvilket skulle sikre at abonnenter »får deres blad«. Selvfølgelig er der taget højde for pludselige nyheder, kritik af artikler samt spørgsmål fra læserne.

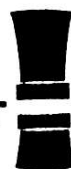
Først og fremmest vil bladet indeholde artikler om bygning af trækkraft, vogne og andet rullende materiel af alle typer, normal- såvel som smalspor, dette med tegninger og fotos af forbilledet. Endvidere vil vi også beskæftige os med »tilbehøret«, d.v.s. bygninger, signaler m.v. i det omfang pladsen tillader det. Hvert nummer vil indeholde en midterside-tegning, hæftet således, at den er til at tage ud, og der vil ikke være tekst på bagsiden af denne. Bladet vil tilstræbe en »rimelig« fordeling mellem DSB og privatbanerne, alt efter »reaktioner« fra læserne.

... og hermed »god fornøjelse«!

Redaktionen

**LOKO
MOTIVET**

»LOKOMOTIVET« udgives af en kreds af modelbane-entusiaster, sammensluttet i en forening af samme navn. Alt arbejde foregår på frivillig og ulønnet basis. Evt. overskud skal iflg. vedtægterne gå til fremme af modelbane-interessen.

Formand: Steffen Dresler, (SD)
Vættehøjen 42,
4700 Næstved.
Tlf. (03) 73 36 96

Næstformand: Torben Andersen, (TA)
Odensevej 124, 2. tv
4700 Næstved

Kasserer: Torben Bejerholm, (TB)
Daddelvej 9,
4700 Næstved
Tlf. (03) 73 25 38

Redaktion: Steffen Dresler (ansvh.)
Torben Andersen

Annoncer og abonnement:
Torben Bejerholm

Medarbejdere: Claus Jensen (»Claus«)
Flemming Meisner (FM)
Henrik Struve (HS)
Svend Kindt (SK)

**Redaktionens og foreningens
officielle adresse:**

Torben Bejerholm,
Daddelvej 9, 4700 Næstved

Sats og montage: P.H. Fotosats,
Nykøbing F.

Tryk: I. T. Reklame og Tryk, Næstved

De i artiklerne fremførte metoder og synspunkter er forfatterens, og deles ikke nødvendigvis af redaktionen. Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere og forkorte i modtagne artikler og indlæg.

Oplag: 500 eksemplarer.

Bladet udkommer 15/8, 15/11, 1/3 og 1/5.

offset bogtryk 73 20 72

**FAKTURA-SÆT
KVERTER
BREVPAPIR
ETIKETTER
KLUBBLADE
BIL-STREAMERS
STEMPLER**

 reklame & tryk
Vordingborgvej 74 • Næstved